

Управління культури, національностей та релігій
Миколаївської облдержадміністрації
Миколаївська обласна бібліотека для дітей

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

Рекомендаційний анотований
список літератури
для учнів 1-9 кл.

МИКОЛАЇВ
2025

УДК 016:5:613

Я 11

Укладачка: Наталя КОВАЛЬ

Літературна редакторка: Валентина ТАРАСОВА

Відповідальна за випуск: Тетяна ЖАЙВОРОНОК

Я досліджую світ : реком. анот. список літ. / уклад.
Н. С. Коваль ; Миколаївська обл. б-ка для дітей. – Миколаїв, 2025.
– 28 с.

Рекомендаційний анотований список літератури створений для допитливих учнів 1-9 класів, які прагнуть пізнавати світ навколо себе. Ви знайдете інформацію про безліч цікавих та корисних книжок, які допоможуть вам поглибити свої знання та зробити навчання ще більш захопливим!

Весь матеріал у списку систематизовано за чотирьома розділами, а всередині кожного розділу збережено алфавітний порядок для вашої зручності.

*«Дослідження світу робить нас
мудрішими та відкритішими до
нового»*

Любі друзі!

Досліджувати світ – це як читати цікаву книгу, де кожна сторінка розповідає нову історію. Це як грати у велику гру, де кожна знахідка приносить радість відкриття. Це ніколи не буває нудно, бо навколо стільки всього невідомого та захопливого!

Коли досліджуєте, стаєте уважнішими, розумнішими і більш допитливими. Ви вчитеся бачити красу в простих речах і розуміти, як все влаштовано. А головне – ніколи не перестаете дивуватися!

Тож розплющуйте очі, відкривайте своє серце і вирушайте у захопливу подорож дослідження світу!

Ось побачите, скільки всього цікавого чекає просто за порогом ваших домівок!

Увесь матеріал списку систематизовано за такими розділами:

- Людина в дзеркалі природи
- Світ природи навколо нас
- Дивовижні перетворення (цікава фізика й хімія)
- Ненудна наука (за межами можливого: світ людських досягнень)

Розділи списку можуть перетинатися та доповнювати один одного.

*Запрошуємо юних дослідників вирушити у захопливу
подорож світом знань разом із книгами!*

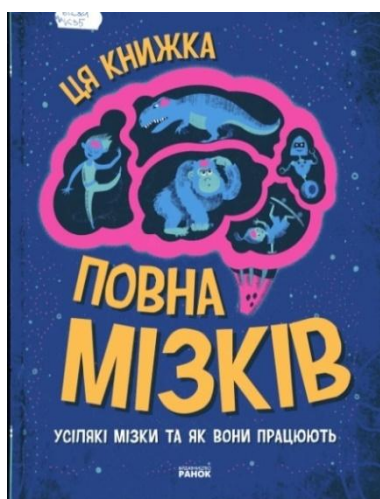
ЛЮДИНА В ДЗЕРКАЛІ ПРИРОДИ

Для читачів молодшого та середнього шкільного віку

Заржицька, Е. Що ми знаємо про себе? / Е. Заржицька ; худож. Е. О. Гринько. – Львів : Світ, 2019. – 64 с. : іл.

Книга знайомить із «внутрішнім світом» людини, розповідає про різноманітні властивості людського організму, у легкій і цікавій формі розтлумачує, як працюють серце, легені, м'язи, кишківник, навіщо дотримуватися режиму дня та сну тощо.

Кеннінгтон, Тім. Ця книжка повна мізків. Усілякі мізки та як вони працюють / Т. Кеннінгтон ; худож.: Д. Блоггз, Л. Кей. – Харків : Ранок, 2023. – 96 с. : іл.

Книга розповідає про мозок як про надзвичайно складний орган, який керує всім нашим життям – від мислення до рухів. Вона містить цікаві експерименти та наукові факти, що пояснюють його роботу.

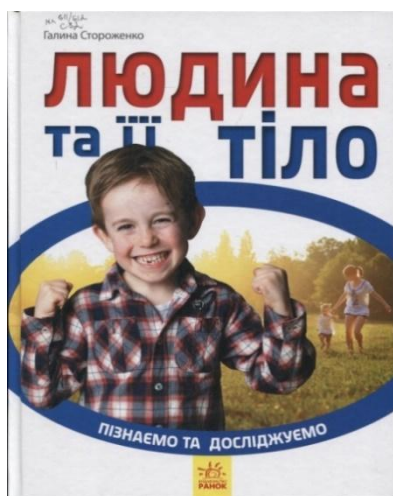
Пембертон, М. Неймовірна пригода бути людиною. Твоє надзвичайне тіло та як у ньому жити / М. Пембертон ; пер. з англ. Г. М. Богатченко. – Харків : Ранок, 2021. – 64 с. : іл.

Книга відповідає на питання, пов'язані зі змінами в організмі, які часто виникають у підлітковому віці. Окрім відповідей та пояснень, надає поради щодо збереження здоров'я та правильного догляду за тілом.

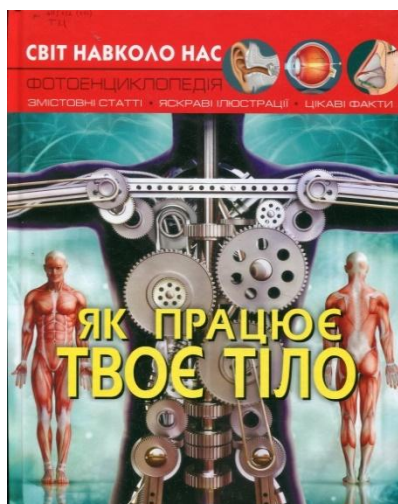
Стороженко, Г. Людина / Г. Стороженко ; худож. Є. В. Соколова. – Харків : Ранок, 2020. – 64 с. : іл.

Видання в захопливій та доступній формі знайомить із будовою людського тіла й містить безліч цікавих і корисних фактів з анатомії та фізіології. Кожен розворот книги пропонує не тільки яскраві ілюстрації, а й захопливі завдання, питання та цікаву інформацію.

Стороженко, Г. Людина та її тіло / Г. Стороженко ; іл. О. В. Соколової. – Харків : Ранок, 2018. – 64 с. : іл.

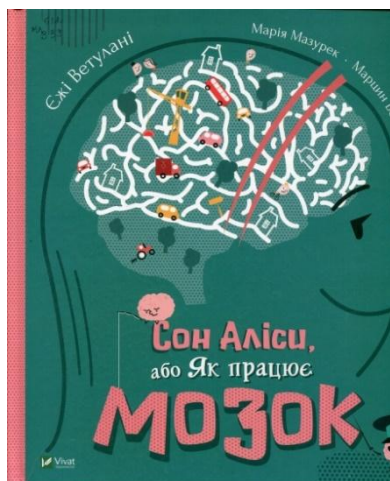
Книга простими словами пояснює складні наукові факти про анатомію та фізіологію. Вона охоплює такі теми, як будова тіла, робота органів, здоров'я та гігієна.

Тарновська, Т. Як працює твоє тіло : змістовні статті, яскраві ілюстрації, цікаві факти / Т. Тарновська. – Київ, 2020. – 48 с. : іл.

В доступній та простій формі пояснює будову людського тіла, розповідаючи про функції скелета, м'язів та внутрішніх органів. Завдяки великій кількості цікавих фактів, можна легко зрозуміти, як працює ця складна і злагоджена система.

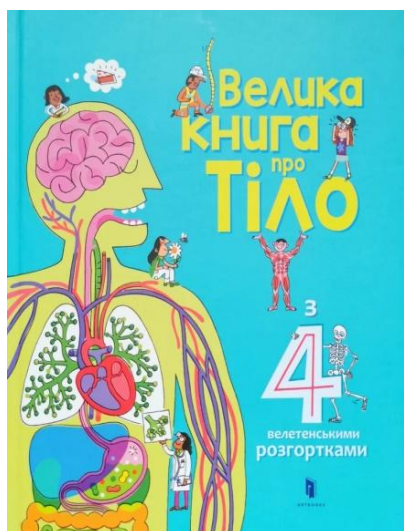
Ветулані, Є. Сон Аліси, або Як працює мозок / Є. Ветулані, М. Мазурек ; пер. з пол. І. Веремій ; худож. М. Вешховський. – Харків : Віват, 2020. – 72 с. : іл.

Книга містить багато цікавих фактів про людський мозок: з чого він складається, які життєві процеси контролює кожна його ділянка, де міститься пам'ять та якою вона буває, як він розвивається і старіє.

Кухарська, Н. Тіло людини. Як це працює? / Н. Кухарська, Й. Кончак, К П'єнтка ; пер. з пол. М. Жойа ; худож. Н. Кухарська. – Харків : Школа, 2021. – 32 с. : іл.

Ця книга розповідає про функції людського організму в цікавій формі, пояснює, як працюють різні системи організму, а також дає відповіді на такі питання, як спадковість, процеси старіння, роль сліз і слини, та інші важливі аспекти біології. Головна героїня, дівчинка на ім'я Клара, разом зі своїм дідусем, який використовує малюнки, досліджує людське тіло.

Лейсі, М. Велика книга про тіло / М. Лейсі ; пер. з англ. О. Кондратюк. – 3-є вид. – Київ : Артбукс, 2019. – 16 с. : іл.

Книга спрощує вивчення людського тіла, яке є надзвичайно складним механізмом. Вона зрозуміло пояснює будову та найважливіші процеси, що відбуваються в нашому організмі. Особливістю видання є чотири великі розвороти, які дозволяють детально розглянути м'язи, скелет, серцево-судинну та травну системи.

ТЕ, ЧОГО ВИ, МОЖЛИВО, НЕ ЗНАЛИ...

- ☯ **Серце б'ється мільйони разів:** За середньостатистичне життя серце людини б'ється близько 2,5-3 мільярдів разів, перекачуючи приблизно 180 мільйонів літрів крові.

- ☯ **Мозок – суперкомп'ютер:** Людський мозок містить близько 86 мільярдів нейронів, які утворюють трильйони зв'язків. Він може обробляти інформацію швидше, ніж найпотужніші комп'ютери, хоча й важить лише близько 1,4 кг.

- ☯ **Шкіра постійно оновлюється:** Кожні 10-30 днів верхній шар шкіри повністю замінюється. За життя людина «скидає» приблизно 18 кг мертвої шкіри.

- ☯ **Кістки міцніші за сталь:** Кісткова тканина за міцністю може конкурувати зі сталлю. Один кубічний сантиметр кістки витримує навантаження до 1,5 тони.

- ☯ **Ми світимось у темряві:** Людське тіло випромінює слабе світло (біолюмінесценцію), яке невидиме неозброєним оком, але може бути зафіксовано чутливими камерами. Це результат хімічних реакцій в організмі.

- ☯ **Шлунок – «хімічна фабрика»:** Шлунковий сік містить соляну кислоту, настільки сильну, що вона може розчинити метал. Але слизова оболонка шлунку захищає його від самоперетравлення.

- ☯ **Ви унікальні, навіть серед бактерій:** На вашому тілі живе більше бактерій, ніж клітин у самому організмі (приблизно 10:1). Але ваш мікробіом (набір бактерій) унікальний, як відбитки пальців.

- ☯ **Сльози різні за призначенням:** Емоційні сльози мають інший хімічний склад, ніж сльози, викликані зовнішніми подразниками (наприклад, від цибулі). Вони містять гормони стресу, що допомагають організму заспокоїтися.

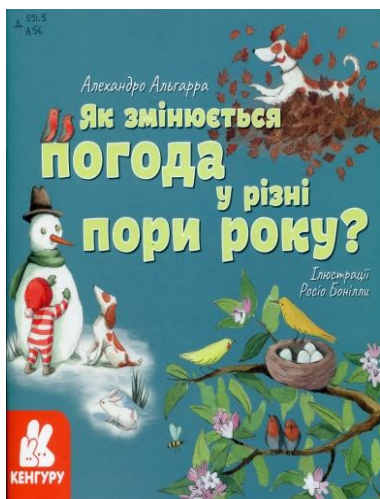
- ☯ **Ніс пам'ятає 50 000 запахів:** Людський ніс здатен розрізняти десятки тисяч різних ароматів, а нюхова пам'ять одна з найтриваліших.

- ☯ **Людина – трохи космос:** Близько 0,2% маси вашого тіла складають атоми, які утворилися в зірках мільярди років тому. Ми буквально створені з «зоряного пилу».

СВІТ ПРИРОДИ НАВКОЛО НАС

Для читачів молодшого та середнього шкільного віку

Альгарра, А. Як змінюється погода у різні пори року? / А. Альгарра ; пер. з ісп. М. Земляннікової ; худож. Р. Бонілли. – Харків : Ранок ; Харків : Кенгуру, 2020. – 36 с. : іл.

Разом із головними героями Ірен і її братом Бруно дізнаєтесь, як змінюється погода у різні пори року, чому погода змінюється від сезону до сезону, а також як погода впливає на рослини, тварини та людей, як вони адаптуються до цих змін.

Барзотті, Е. Я і світ довкола мене / Е. Барзотті ; іл. Е. Барзотті. – Харків : Фактор, 2016. – 208 с. : іл.

Ця книга покликана задовольнити природну дитячу допитливість, відкриваючи нові горизонти знань про навколишній світ. Вводить читача в захопливий світ людського організму та природи, знайомить з давніми цивілізаціями і навіть допомагає замислитися над майбутньою професією.

Білик, І. Куди подіти сміття? : книжка з віконцями / І. Білик ; худож. А. О. Гривцова. – Харків : Ранок, 2021. – 16 с. : іл.

Книга вчить малечу бути відповідальними та дбайливо ставитися до природи. Особливість видання – віконця-сюрпризи, які перетворюють читання на захопливу гру. Відкриваючи їх, ви дізнаєтесь цікаві факти про сортування сміття, переробку та важливість захисту довкілля.

Інтерактивний формат допомагає краще запам'ятати інформацію та залучає до пізнавального процесу.

Браун, М. Тварини, про яких варто дізнатися. Унікальні, дивовижні, рідкісні / М. Браун ; пер. з англ. Т. М. Семенова. – Харків : Віват, 2018. – 50 с. : іл.

Інформація про тварин, викладена простою та доступною для дітей мовою. Кожна стаття містить не лише загальні відомості, а й чіткий опис тваринки, зокрема її розмір, раціон, місце проживання, природоохоронний статус, а також цікаві факти та примітки.

Вуд А. Світ природи : візуальна збірка див природи / А. Вуд, М. Джоллі ; пер. з англ. М. Пухлій ; іл. О. Дейві. – Київ : КМ-БУКС, 2018. – 112 с. : іл.

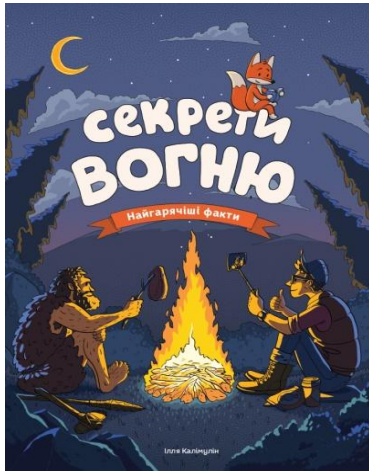
Ця книга – справжня скарбниця знань про природу. Вона відкриває дивовижний світ мікроорганізмів, знайомить із харчовими ланцюгами та різноманітними середовищами існування. Тут ви знайдете цікаві факти про тварин і птахів, їхню будову та багато іншого, що допоможе краще зрозуміти природні процеси.

процеси.

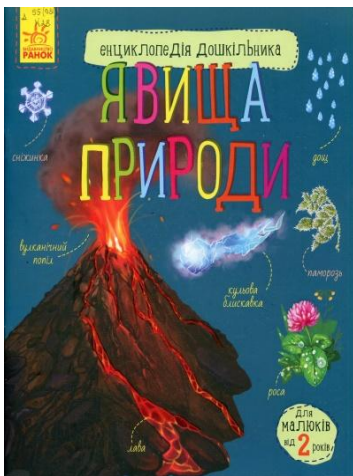
Джонсон, Джинні. 100 фактів про птахів: цікаві факти, чудові ілюстрації, веселі вікторини, дотепні малюнки / Дж. Джонсон ; пер. з англ. А. Мішти. – Київ : КМ-БУКС, 2021. – 48 с. : іл.

Птахи – це унікальні істоти, які захоплюють своєю красою, різноманітністю та неймовірними здібностями. Вони є важливою частиною екосистеми, і їхній світ сповнений таємниць та цікавих фактів. Книга висвітлює всі аспекти життя птахів, особливості їхнього способу життя, та виховання дитинчат.

Калімулін, І. Секрети вогню: найгарячіші факти / І. Калімулін. – Харків : Моноліт, 2020. – 44 с.

З цієї книжки ви дізнаєтеся: звідки виникає вогонь, яка його цінність при правильному використанні, яким було ставлення до вогню протягом багатовікової історії людства, які є професії, пов'язані з вогнем, як запобігти пожежі та що робити у разі її виникнення. Інформація в книжці дуже доступна для розуміння, розбавлена цікавими завданнями та іграми.

Каспарова Ю. Явища природи : енциклопедія / Ю. Каспарова ; худож Є. В. Соколова. – Харків : Ранок, 2020. – 32 с. : іл.

Книга спонукає поринути у захопливий світ природи та відкрити для себе нові цікавинки.

Вона дає багато відповідей на різноманітні запитання: чому іде дощ, чи буває грім без блискавки, як утворюється туман, чи бувають однакові сніжинки, що таке град, іній, ожеледиця, паморозь, чому дує вітер, де можна побачити веселку, коли можна поспостерігати за сонячним та місячним затемненням? Тож дозвольте собі дізнатися та зрозуміти багато нових понять!

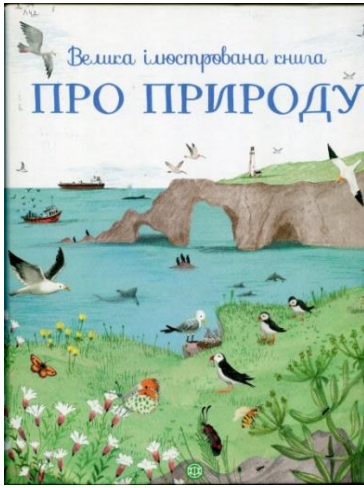

Кірбі, Л. Я можу врятувати планету / Л. Кірбі ; пер. з англ. Д. О. Іванова ; іл. А. Ліріус. – Харків : Ранок, 2021. – 32 с. : іл.

Книга розповідає про реальні історії маленьких героїв із різних країн світу, які стараються робити проекти на користь нашої планети. Наприклад, хтось придумав громадський сад, хтось займається сортуванням відходів, хтось відновлює флору і фауну свого регіону. Всі справи надзвичайно важливі та корисні. Основний посил

книги — кожен може знайти чим він може бути корисним для своєї планети у межах своєї компетенції.

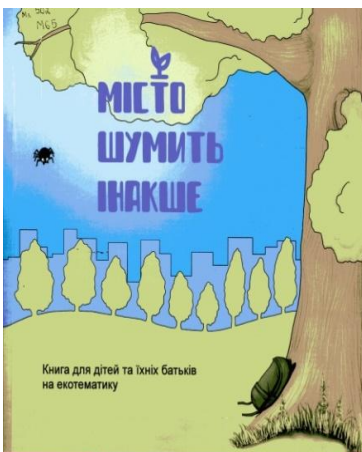
Лейсі, М. Велика ілюстрована книга про природу / М. Лейсі ; пер. з англ. Г. Яновської ; худож.: Р. Стаббс, Д. Расселл. – Харків : Жорж, 2018. – 32 с. : іл.

Природа – це все, що нас оточує: дерева, квіти, птахи, звірі, річки та гори. Вона неймовірно цікава і сповнена таємниць. Щоб дізнатися про неї більше, достатньо просто вийти на вулицю і подивитися навколо, а ще розгорнути книгу й поринути у світ природи.

Лейсі, М. Велика книга морських мешканців / М. Лейсі ; пер. з англ. М. Сахно ; худож. Ф. Фіорін. – Київ : Артбукс, 2021. – 16 с.

Підводний світ – це місце, де мешкають неймовірні істоти, кожна з яких унікальна. Саме з цими створіннями можна зустрітися на сторінках цієї книги.

Місто шумить інакше : екологічна книжка / сост. О. Корсюк, І. Мулявка ; худож. К. Кузьмінець. – Луцьк : Терен, 2021. – 60 с. : іл.

Ця книга – збірка повчальних історій, що розкривають життя міських дерев та їхню взаємодію з людьми. Вона вчить, як цінувати природу, пізнавати біорізноманіття і будувати

дружні стосунки з довкіллям.

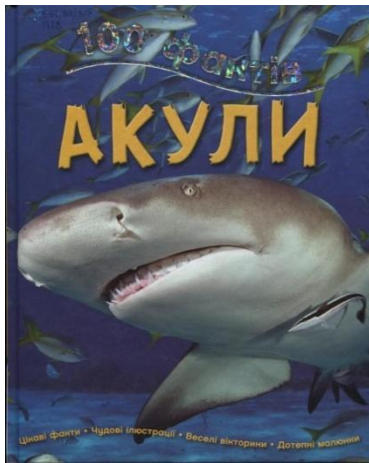

Міцкевич, А. Ася і пластиковий / А. Міцкевич ; передм. І. Козловських ; пер. з рос. І. Юреня. – Харків : Моноліт, 2020. – 112 с. : іл.

Протягом останнього століття людство, попри свою унікальність, завдало величезної шкоди планеті. Забруднене довкілля, пластикові звалища та вимирання видів – це наша сумна реальність.

Настав час змінити ситуацію, і першим кроком може стати екологічна енциклопедія «Ася і пластиковий світ».

Паркер, С. Акули : цікаві факти, чудові ілюстрації, веселі вікторини, дотепні малюнки / С. Паркер ; пер. з англ. А. Мішти. – Київ : КМ-Букс, 2018. – 48 с. : іл.

Енциклопедія, в доступній і захопливій формі, знайомить з дивовижними хижаками – грізними мешканцями морів.

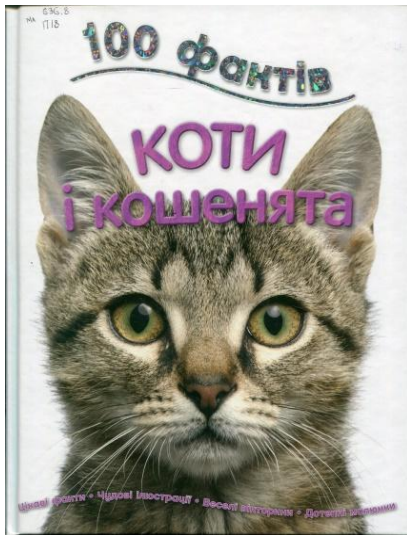

Паркер, С. Комахи та інші безхребетні / С. Паркер ; пер. з англ. А. Мішти. – Київ : КМ-букс, 2021. – 48 с.

Світ, що нас оточує, сповнений таємниць, і одним з найзагадковіших є світ комах. Ці крихітні створіння, що є найчисельнішою групою тварин на Землі, часто залишаються непоміченими, але їхнє життя сповнене дивовижних і навіть неймовірних явищ. Варто лише придивитися, і ми побачимо, що навіть у найменшій істоті прихована велич природи. Тож

книга пропонує 100 цікавих фактів з життя маленьких дивовижних творінь.

Паркер, С. Коти і кошеня / С. Паркер ; пер. з англ. К. Козачук. – Київ : КМ-букс, 2018. – 48 с.

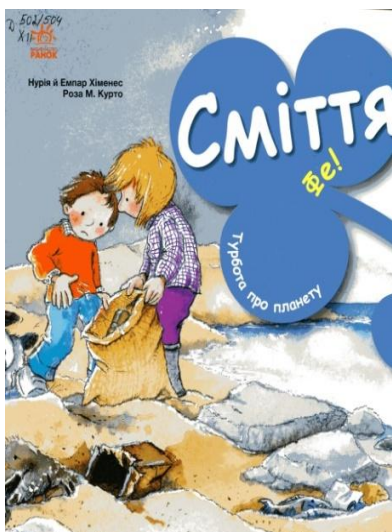
Світ здається сірим і буденним, поки в ньому не з'являються котики. Це не просто тварини, а справжні члени родини, що дарують нам затишок і тепло.

Коти і кошенята – це частина нашого життя, яка приносить нам безліч позитивних емоцій. Вони вчать нас терпінню, любові та вмінню насолоджуватися простими речами.

Торджман, Н. Дивовижні птахи / Н. Торджман ; худож.: Ж. Гейф'є, Ж. Норвуд. – Харків : Віват, 2019. – 74 с. : іл.

Дивовижні птахи – це не тільки краса, а й неймовірні створіння, що володіють унікальними здібностями. Вони є важливою частиною нашої природи, адже допомагають поширювати насіння рослин, контролювати популяції комах та інших шкідників. З книги ми дізнаємося про їхні дивовижні маршрути міграції, що охоплюють тисячі кілометрів, про їхні складні соціальні структури та про унікальні способи спілкування.

Хіменес, Н. Сміття. Фе! Турбота про планету / Н. Хіменес ; пер. К. Головастікової ; іл. Р. Курто. – Харків : Ранок, 2023.– 35 с. : іл.

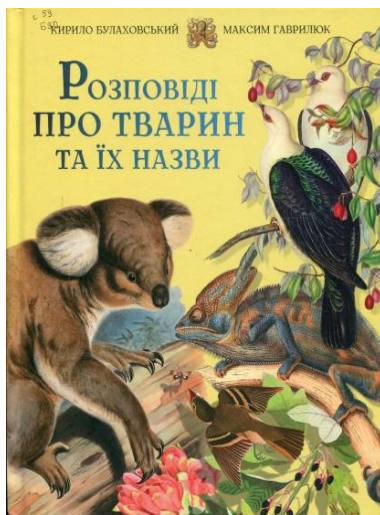
Люди використовують у своєму побуті чимало речей. Більшість із цього одного дня стане сміттям. У цій книжці ми дізнаємося: звідки беруться відходи, як можна зменшити шкоду від них і що може статися, якщо цього не робити.

Якобс, У. Годинник природи. Крізь рік із сонцем, метеликами та квітами / У. Якобс ; пер. з нім. Я. О. Головченко. – Харків : Віват, 2019. – 106 с. : іл.

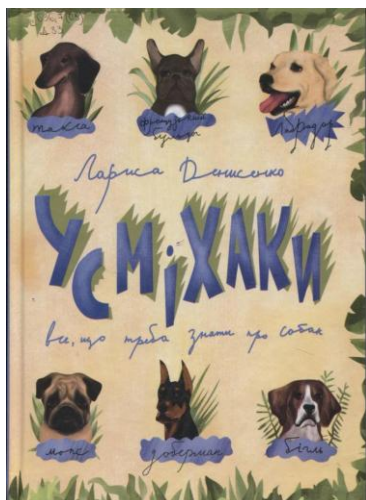
Книга дає чудову можливість вирушити у захопливу мандрівку крізь рік. До того ж із чудовими супутниками: сонечком, метеликами та квітами. Сонце запропонує читачам помилуватися життєдайними променями, якими воно зігріває Землю. А наша рідна планета продемонструє чарівний танок, завдяки якому існують не лише день та ніч, а й весна, літо, осінь і зима. Стривай! Здається, наш годинник вже почав відлік часу... Тож поспішай у дивовижний світ природи із нами!

Для читачів середнього та старшого шкільного віку

Булаховський, К. Розповіді про тварин та їх назви / К. Булаховський, М. Гаврилюк. – Львів : Література та мистецтво, 2020. – 272 с. : іл.

З цієї захопливої книги ви дізнаєтеся безліч дивовижних фактів. Наприклад, скільки ніг у восьминога, чи існують «комахи-відьми», у яких комах найтонша талія, хто такий «монстр із дев'ятьма очима», які рептилії «плачуть гіркими сльозами» за своїми жертвами, чи справді існує «птах із країни чудес» та ще багато чого іншого!

Денисенко, Л. Усміхаки. Все, що треба знати про собак / Л. Денисенко ; худож. М. Фоя. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. – 130 с. : іл.

Мрієте про чотирилапого друга? Цей чудовий посібник навчить, як правильно доглядати за песиком. Головна ідея книги – тварини не іграшки. Це живі істоти, до яких треба ставитися з розумінням, любов'ю та терпінням. У книзі ви знайдете безліч корисних порад, поданих веселою

та зрозумілою мовою: як вигулювати собаку, коли вести до ветеринара та багато іншого.

Дорі, М. Діти проти пластику. 50 місій, щоб врятувати океани / М. Дорі ; пер. з англ. Т. Євлоєвої ; худож. Т. Бессон. – Київ : Рідна мова, 2020. – 128 с. : іл.

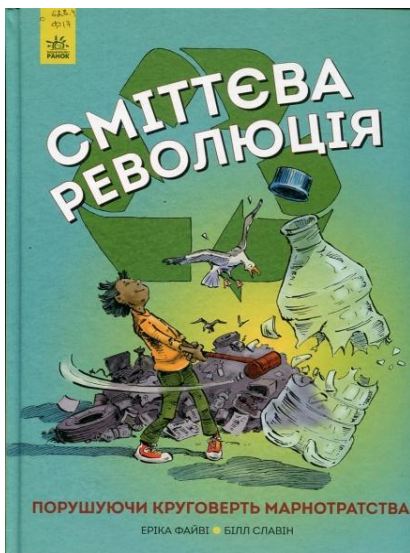
Книжка про те, як стати супергероєм і рятувати океани, – це ваш путівник у світ боротьби з пластиковим забрудненням. Автор пропонує прості, але ефективні поради, як дбати про планету щодня. Виконуючи ці рекомендації, ви зробите свій внесок у збереження навколишнього середовища, а натомість отримаєте почесний титул справжнього рятівника планети.

Мартін Д. 100 фактів про планету Земля / Д. Мартін [та ін.] ; пер. з англ. Г. Лелів ; іл. Ф. Маріані, П. Поло. – Київ : Книголав, 2021. – 128 с. : іл.

Готові вирушити в захопливу подорож? Наша планета унікальна, бо на ній є життя! Що такого цікавого відбувається в тваринному і рослинному світі? Як, завдяки тіням і одному верблюду, можна дізнатися розмір Землі? А скільки відсотків питної води на Землі? Чи може пісок свистіти та ревіти? Чому Земля не може без Місяця? Які матеріали та породи створили люди і чим вони небезпечні? Відповіді на ці та чимало інших запитань можна дізнатися під час подорожі сторінками видання.

Файві, Е. Сміттєва революція. Порušуючи круговерть марнотратства / Е. Файві ; пер. з англ. І. В. Андрущенко ; худож. Б. Славін. – Харків : Ранок, 2019. – 64 с. : іл.

Ця книга — справжній гід у світі екологічних рішень! Вона допоможе тобі по-новому поглянути на речі, що тебе оточують, і дізнатися, що з ними відбувається. Звідки береться вода, яку ми п'ємо? Куди дівається одяг, який викидаємо? Як старий мобільний телефон може допомогти врятувати тропічний ліс? На сторінках цього видання ми знайдемо відповіді на ці та ще безліч інших цікавих запитань, які змінять ставлення до планети.

ТЕ, ЧОГО ВИ, МОЖЛИВО, НЕ ЗНАЛИ...

- ☯ Всі живі істоти і рослини складаються з води: тварини — на 75%, риби — на 75%, медузи — на 99%, картопля — на 76%, яблука — на 85%, помідори — на 90%, огірки — на 95%. Людський організм на 60-70% складається з води, а дитячий — на 80%.
- ☯ Людина за своє життя випиває в середньому 35 тонн води.
- ☯ У Швейцарії в 1969 році випав чорний сніг, якраз на Різдво, а в 1955 році на Каліфорнію прийшов зелений снігопад.
- ☯ 50 найвищих гір на Землі розташовані в Азії.
- ☯ Світло від Сонця до Землі доходить приблизно за 8 хвилин
- ☯ На Землі живе близько 8,7 мільйонів видів живих організмів. З них 2,2 мільйони живе в океані, а решта — на суші.
- ☯ У дельфінів є імена. Причому кожне дельфінча отримує своє ім'я при народженні. Цей факт довели вчені, записавши свист-сигнал, що означає ім'я, на яке відгукувався той самий дельфін.
- ☯ З усіх тварин тільки кролики та папуги можуть дивитися назад, не повертаючи голови.
- ☯ Дорослі свійські кішки не нявкають, спілкуючись між собою.
- ☯ Найбільше яйце, як відомо, у страуса. А найменше — у ківі.
- ☯ У комарів є зуби. Під мікроскопом у них у роті видно 22 зуби.

- ☯ Фламініго живуть надзвичайно довге довге життя – до 80 років.
- ☯ Метелики не можуть літати під час землетрусу.
- ☯ Людина важить, у середньому, у 20-30 разів більше за кішку. І якщо в кішку кинути капцем – це все одно, що в людину кинути кріслом.
- ☯ Внутрішнє ядро Землі гаряче, як поверхня Сонця. Його температура може сягати 5700°C , а воно складається переважно з твердого заліза та нікелю.
- ☯ Кожного року Земля переживає близько 500 тисяч землетрусів
- ☯ Місяць поступово віддаляється від Землі. Щороку він віддаляється приблизно на 3,8 см, що поступово змінює його вплив на океанічні припливи.
- ☯ Найдавніші рослини на нашій планеті – морські водорості.
- ☯ У Південно-Західній Азії та на Аравійському півострові є рослина, яку називають «квіткою сміху». Її насіннячко, розміром із горошину, здатне викликати в людини безпричинний сміх десь на півгодини, після чого людина спокійно засинає.
- ☯ Найменша квітка у світі – ряска.
- ☯ Рослини можуть "спілкуватися" між собою через хімічні сигнали, попереджаючи про загрозу.
- ☯ Найпоживніший у світі плід – авокадо. Він містить 160 калорій на 100 грамів.
- ☯ Є приблизно 70 видів грибів, які світяться. Світло деяких із них таке сильне, що при ньому можна читати.
- ☯ Дерева ростуть від верхівки, тому якщо ви виріжете своє ім'я на дереві, коли ви (і дерево) ще маленькі, ваше ім'я залишиться на тій самій висоті, коли ви станете старшими.
- ☯ Орхідеї – одні з найстаріших квіткових рослин на планеті, їм понад 120 мільйонів років.
- ☯ Картопля була першою рослиною, вирощеною у космосі.
- ☯ Вперше проблемою переробки сміття зайнялися в Англії 200 років тому. В кінці XIX століття там з'явився перший завод по спалюванню сміття.
- ☯ Найпоширеніше сміття на планеті – сигаретні недопалки.
- ☯ У Японії є спеціальний фестиваль під назвою «Сміттєвий Фестиваль», де люди збирають сміття та створюють з нього мистецькі твори.

ДИВОВИЖНІ ПЕРЕТВОРЕННЯ

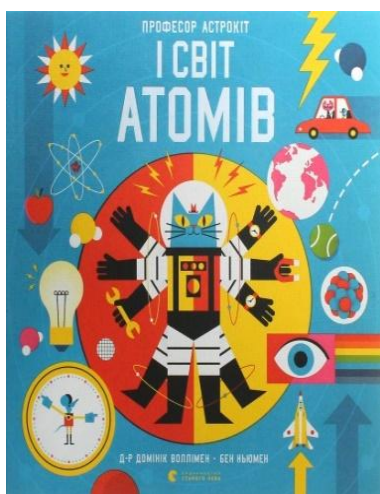
Для читачів молодшого та середнього шкільного віку

Бітті, Р. Дивовична наука : 70 захопливих експериментів, які можна провести вдома / Р. Бітті ; пер. з англ. Т. Кузьменко ; худож. С. Піт. – Київ : Книголав, 2019. – 96 с. : іл.

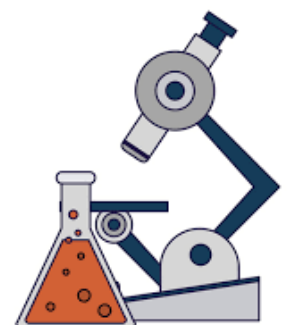
Книжка розкриє та показує властивості таких речовин, як вода, повітря, сіль, цукор, а також десятків інших предметів, які легко знайде вдома.

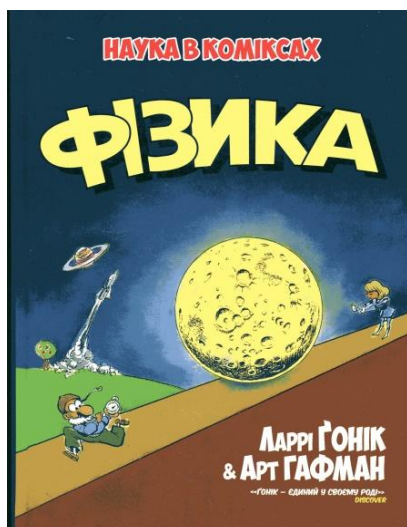
Завдяки великій кількості експериментів можна вивчати хімію, фізику, біологію та конструювання. До кожного досліду є коротке зрозуміле пояснення з точки зору науки та приклад із реального життя.

Воллімен, Д. Професор Астрокіт і світ атомів. Подорож фізикою / Д. Воллімен ; пер. з англ. М. Сахно ; худож. Б. Ньюмен. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. – 72 с.

Ідеальна книга, щоб зацікавити дітей фізикою! Вона простою мовою пояснює, як влаштований світ навколо – від веселки та гравітації до електрики й плавучості. Діти дізнаються, що таке тиск, енергія, та як речовини змінюють свої властивості. А найцікавіше – книга вчить перевіряти гіпотези на практиці, пропонуючи веселі домашні експерименти, наприклад, створити власну веселку або намагнітити скріпку. Це захопливе поєднання знань і практичних завдань!

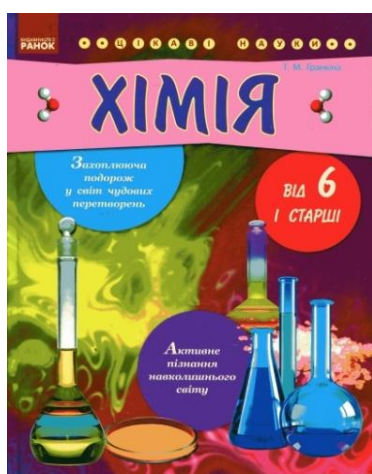

Гонік, Л. Фізика / Л. Гонік, А. Гафман ; пер. з англ. Н. Білоножко. – Київ : Рідна мова, 2022. – 212 с. : іл.

Уявіть собі: є книжка, яка розкаже вам про те, як працює світ навколо нас!

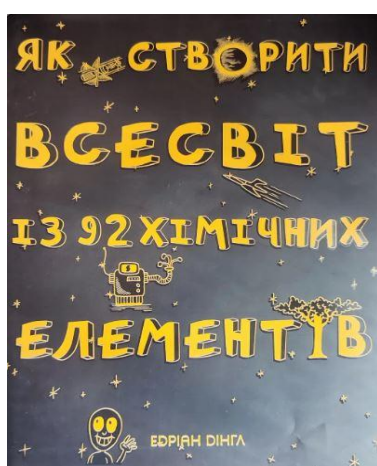
У ній ви дізнаєтеся про найкрутіші відкриття вчених, таких як Арістотель, Галілей, Ньютон, Максвелл, Ейнштейн і Фейнман.

Ця книжка пояснить вам ці складні речі так просто, що ви все зрозумієте. Ви дізнаєтеся про рух, електрику, швидкість світла і навіть про крихітні частинки, з яких складається все на світі.

Гранкіна, Т. Хімія від шести і старші. Захоплююча подорож у світ чудових перетворень / Т. Гранкіна. – Харків : Ранок, 2013. – 48 с. : іл.

Книга знайомить читачів із хімією, розкриваючи тему перетворень речовин та їхньої взаємодії. Авторка пояснює складні хімічні явища через зрозумілі приклади та експерименти, демонструючи, що хімія – це не тільки шкільний предмет, а й щось, що оточує нас у повсякденному житті.

Дінгл, Е. Як створити всесвіт із 92 хімічних елементів / Е. Дінгл ; пер. з англ. Р. Фещенко. – Київ : КМ-БУКС, 2018. – 96 с. : іл.

Із книжки можна дізнатися багато цікавого про мінерали, живу природу, їжу і ще цілу низку речей. Розглянуто склад мила, бензину, сірників, металевих монет; розповідається, наприклад, що таке телевізор з хімічної точки зору, чому феєрверк виходить кольоровим, чому ртуть рідка. У деяких розділах пропонується провести досліди. Книжка написана з гумором, у ній повно дотепних рецептів.

Кривелліні, М. Хімія огидних речей / М. Кривелліні, В. Бараттіні, Ф. Горіні ; пер. з англ. А. Ващук ; іл. Р. Тріонфетті. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2023. – 49 с. : іл.

Слиз, пліснява, багно, іржа, жир? Зазвичай, такі огидні речі для гри не надто привабливі, але в цій книжці вони перетворюються на 17 веселих та легких експериментів і розкажуть вам про свою величезну наукову цінність. Вам не знадобляться дивні матеріали або складні формули – лише велика пристрасть до науки!

Мусієнко, Н. В. Фізика в природі / Н. В. Мусієнко ; худож. Ю. В. Гриценко. – Харків : Ранок, 2020. – 32 с. : іл.

Усе наше життя підпорядковане законам фізики. Герої книги – Нік, Макс, Міра Фокс – вирішили розібратися із цією непростою, але дуже цікавою наукою. Важливі та складні процеси в природі, вивченням яких займається фізика, досить доступно та просто пояснюються в книжці-коміксі, щоб зацікавити читача. Герої книги запрошують долучитися до відкриттів!

Смаль, Ю. Лесеві історії. Експериментуй і дізнавайся / Ю. Смаль ; худож. Н. А. Олійник. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2019. – 136 с. : іл.

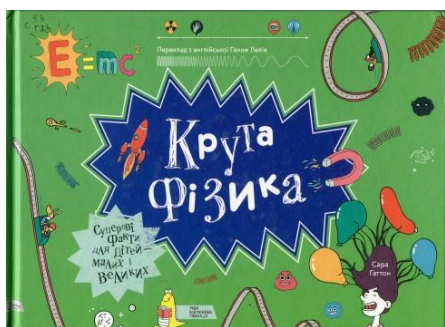
Знаєте, як заховати туман у склянці? А як перетворити яйце на гумовий м'ячик? Для цього не обов'язково бути чарівником чи магом. Достатньо кілька інгредієнтів, які можна знайти на кухні, знати правила безпеки, а ще бути відкритим до світу та допитливим, як Лесик – герой цієї книжки. Він проводить цікаві хімічні експерименти зі своїми старшими братом і сестрою, і вони разом дізнаються безліч нового про атоми, молекули, протони, кристали і про те, чому лід може бути гарячим. Отож, якщо хочеш дізнатися, з чого складається наш Всесвіт і готовий стати справжнім науковцем – гайда читати захопливі Лесеві історії.

Для читачів середнього та старшого шкільного віку

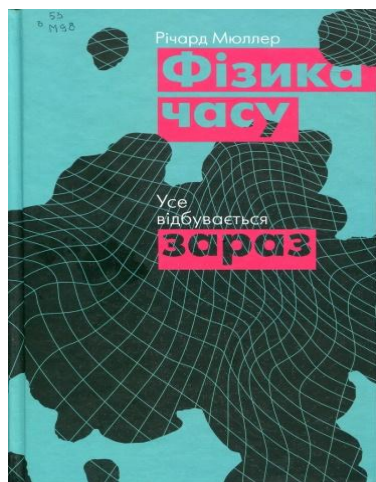
Барфілд, М. Елементарно! Науковий детектив: досліджуємо атоми, з яких складається наша оселя / М. Барфілд ; пер. з англ. Г. Яновської ; худож. Л. Гамфрі. – Харків : Жорж, 2020. – 64 с. : іл.

Через сюжет детективної історії про Шерлока Хімса можна не тільки познайомитись з хімічними елементами, але й узяти участь у практичних дослідках. Книга, в захопливий та цікавий спосіб, навчає орієнтуватися у періодичній системі елементів Менделєєва.

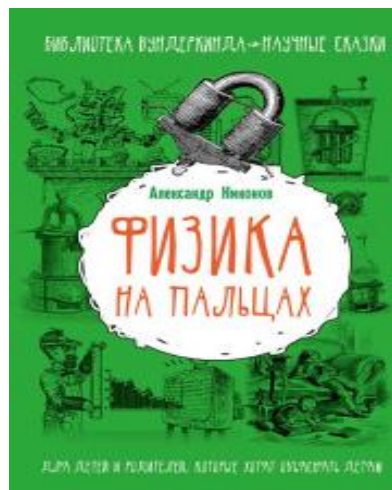
Гаттон, С. Крута Фізика: суперові факти для дітей - малих і великих / С Гаттон ; пер. з англ. Г. Лелів. - Київ : Моя книжкова полиця, 2019. - 112 с. : іл.

Це видання – справжня знахідка для тих, хто вважає фізику складною. Завдяки простому викладу, захопливим ілюстраціям та цікавим фактам (від історії фізики до магнітного поля та електричного струму), навіть найскладніші теми стають зрозумілими. Ідеально підходить для дітей, які хочуть відкрити для себе дивовижний світ фізики без зайвих зусиль.

Мюллер, Р. Фізика часу : усе відбувається зараз / Р. Мюллер ; пер. з англ. А. Замоцний. – Київ : Наш формат, 2019. – 344 с.

У книжці автор детально пояснює, що таке час, у чому суть цього явища з точки зору фізики, а також змальовує образ того, що означає поняття теперішнього моменту. Час минає. Світ рухається з часом, а ми рухаємося зі світом. І краще не марнуйте часу і використовуйте його з користю для себе.

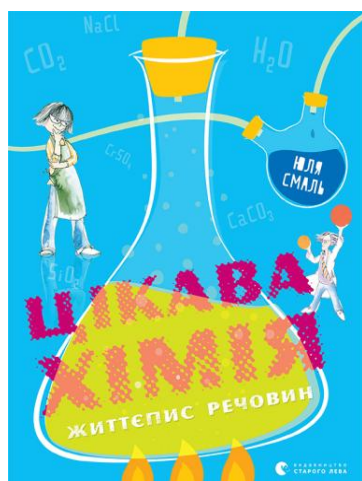
Ніконов, О. Фізика на пальцях : для дітей і батьків, які хочуть допомогти дітям / О. Ніконов ; пер. Н. Шайнога. – 2-ге вид. – Київ : Book Chef : Форс Україна, 2018. – 336 с. : іл.

Ця книга, прагне зробити фізику доступною та цікавою, подаючи її без складних формул і термінів. Книга спрямована на те, щоб зацікавити дітей, допомогти дорослим поглибити знання, які вони мають, та показати світ у новому світлі, спонукаючи допитливих дітей і вчителів до вивчення предмета.

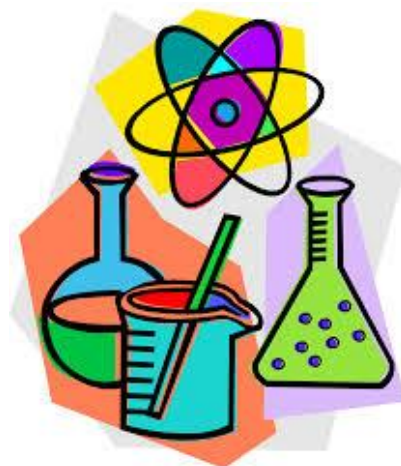
Саан, А. 101 експеримент із водою / А. Саан ; худож. Ш. Вагнер. – Харків : Ранок, 2012. – 132 с. : іл.

Вода відіграє в нашому житті надзвичайно важливу роль. А крім того, вона має чудові та надзвичайно цікаві властивості, які завжди приваблювали дослідників. 101 експеримент забезпечить захопливе знайомство зі звичною всім, але такою дивовижною водою. Книга містить безліч цікавих фактів, роз'яснень і веселих ілюстрацій.

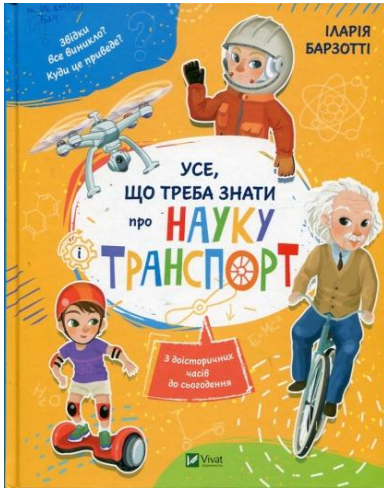
Смаль, Ю. Цікава хімія. Життєпис речовин / Ю. Смаль ; іл. А. Нечаєвські, Д. Нечаєвські. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2016. – 112 с. : іл.

Ця книжка про те, що оточує нас, а також про те, що ми не можемо побачити – про світ атомів, молекул, речовин та їхніх перетворень. Найдрібніші атоми, кольори, таємничі реакції, вибухи, смішні та цікаві історії – усе, що можна б розповісти про хімію – все тут.

НЕНУДНА НАУКА

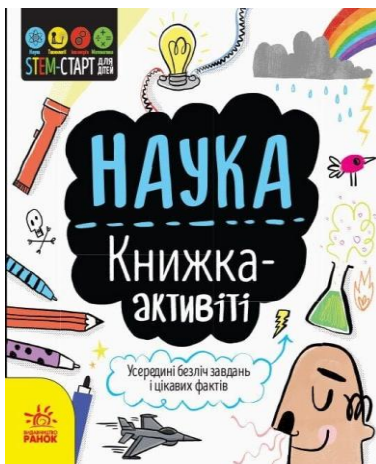
Для читачів молодшого та середнього шкільного віку

Барзотті, І. Усе, що треба знати про науку і транспорт : з доісторичних часів до сьогодення / І. Барзотті ; пер. Я. О Головченко. – Харків : Віват, 2020. – 92 с. : іл.

Ця енциклопедія в картинках – ваш квиток до неймовірних пригод. Завітайте до дитячого садка, супермаркету чи поліцейської дільниці. Відвідайте гамірний аеропорт і пожежну частину. Досліджуйте життя на фермі, будівництво, ліс та морське узбережжя. А для справжніх шукачів

пригод є особливий бонус – лицарський замок, індіанське селище і парк Юрського періоду! Вперед, до пригод!

Гатчінсон, С. Наука. Книжка-активіті / С. Гатчінсон ; пер. з англ. О. С. Любченко ; іл. В. Баркер. – Харків : Ранок, 2020. – 32 с. : іл.

Книжка присвячена STEM-освіті, яка допомагає дітям опанувати природничі науки, технології, математику та інженерію. Виконуючи завдання з цієї книжки, дитина здобуде базові знання з природничих дисциплін і навчиться застосовувати їх на практиці. Вона дізнається, як виникає блискавка, що таке ланцюгова реакція та

як ми сприймаємо звуки.

Джекобі, Дж. Інженерія. Книжка-активіті / Дж. Джекобі ; пер. з англ. О. С. Любченко ; іл. В. Баркер. – Харків : Ранок, 2020. – 32 с. : іл.

STEM – це не просто слова, це ключ до майбутнього!

Ця книга розкриває перед дитиною захопливий світ STEM (Science, Technology,

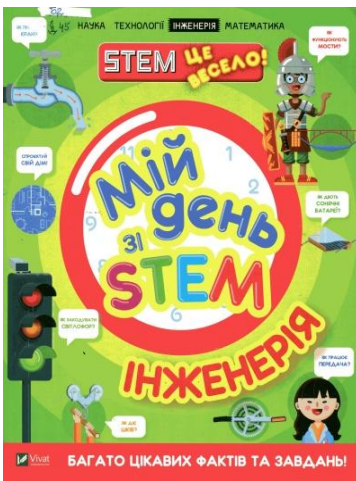
Engineering, Mathematics). Завдяки цікавим завданням, ви не просто вивчите теорію, а й застосуєте її на практиці.

Джекобі, Дж. Математика. Книжка-активіті / Дж. Джекобі ; пер. з англ. О. С. Любченко ; іл. В. Баркер. – Харків : Ранок, 2020. – 32 с. : іл.

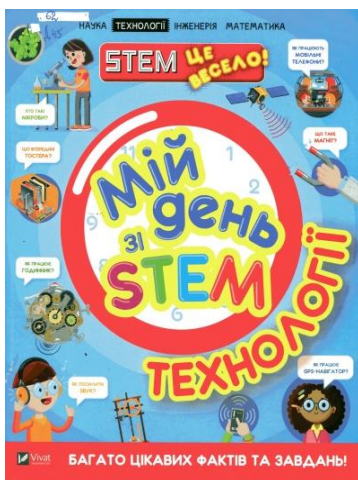
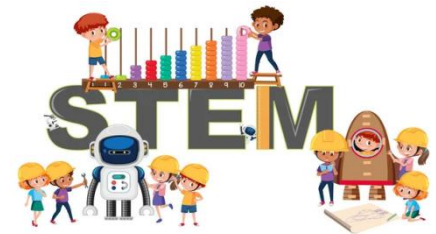
Математика – це не просто цифри, це мова Всесвіту! Коли дивитеся на світ – бачите математику всюди. Вона сховалася в крилах метелика, в пелюстках квітки, в симетрії обличчя, у діленні яблука навпіл і навіть у побудові вежі з кубиків.

Вона живе в кожній грі, у кожному винаході та кожному відкритті. Тож, не бійтеся чисел, а подружіться з ними! Вони відкриють для вас світ, де можливо все.

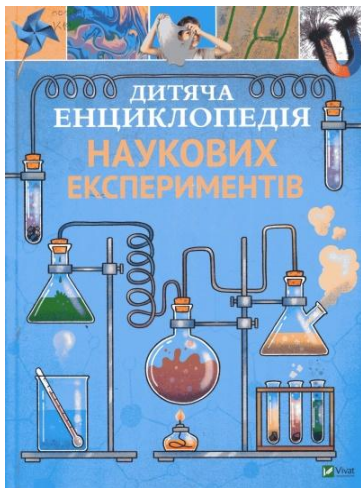
Дікман, Н. Мій день зі STEM. Інженерія / Н. Дікман ; пер. з англ. Я. Головченко. – Харків : Віват, 2021. – 64 с. : іл.

Книжка розповідає про інженерію, знайомить з основами науки, технологій, інженерії та математики (STEM), показуючи, як ці знання застосовуються у реальних професіях.

Дікман, Н. Мій день зі STEM. Технології / Н. Дікман ; пер. з англ. Я. Головченко. – Харків : Віват, 2021. – 64 с. : іл.

Книжка розповідає, як технології присутні в повсякденному житті, пояснюючи принципи роботи таких речей, як радіо, лампочки чи сканування штрих-кодів комп'ютерами. Книга містить багато цікавих фактів, експериментів і завдань, які можна виконати вдома, щоб краще зрозуміти принципи технологій.

Канаван, Т. Дитяча енциклопедія наукових експериментів / Т. Канаван ; пер. з англ. Я. Головченко ; худож. О. В. Дзюба. – Харків : Віват, 2024. – 127 с. : іл.

Хочете стати науковцем і здійснювати неймовірні відкриття? Ця захоплива книга відкриє основи хімії, біології та фізики через експерименти, які можна провести вдома! Найцікавіші досліді супроводжуються зрозумілими інструкціями, яскравими малюнками та фото. Гайда, час експериментувати!

Конноллі, Ш. Книжка про жахливо дивовижні технології : 27 дослідів для маленьких науковців / Ш. Конноллі ; іл. К. Бачинські ; пер. з англ. Ю. Леонтієвої. – Харків : Віват, 2022. – 238 с. : іл.

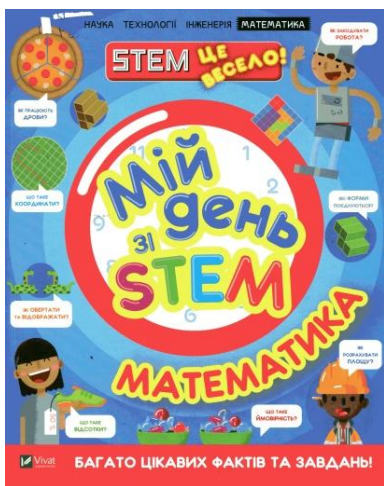
3D-друк, робототехніка, штучний інтелект – сучасний світ неможливо уявити без передових технологій, які стрімко змінюються. Сучасній людині важливо розбиратися в їхніх основах, щоб бути в курсі інновацій. Ця книга доступно пояснює найновіші технології та пропонує захопливі лабораторні експерименти, які можна провести вдома.

Рейнолдс, Е. Інженерія. Класна наука / Е. Рейнолдс ; іл. П. Баан ; пер. І. Коваль. – Київ : Книголав, 2021. – 80 с. : іл.

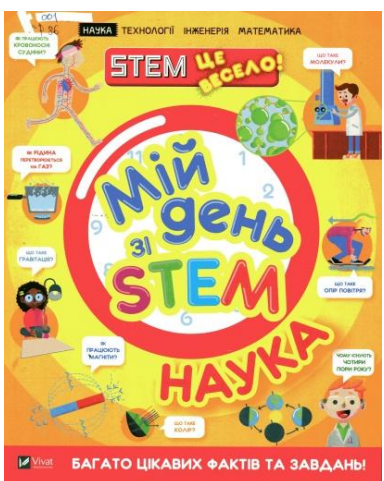
Книга вчить розробляти, будувати, вирішувати завдання, винаходити та уявляти нові речі. Інженери змінюють наше життя, вирішують різноманітні проблеми та роблять його комфортнішим і цікавішим.

Як їм це все вдається, що їх всіх об'єднує, що потрібно знати, щоб стати інженером? Інтерактивне видання допоможе відкрити захопливий світ цієї справи і навчитись розробляти, будувати, вирішувати, винаходити та уявляти.

Руні, Е. Мій день зі STEM. Математика / Е. Руні ; пер. з англ. Я. Головченко. – Харків : Віват, 2021. – 64 с. : іл.

Ця книга – цікавий спосіб познайомитися зі світом науки, технологій, інженерії та математики. Можна спробувати себе в сучасних професіях, провести захопливі досліди та застосувати набуті знання у школі.

Руні, Е. Мій день зі STEM. Наука / Е. Руні ; пер. з англ. Я. Головченко. – Харків : Віват, 2021. – 64 с. : іл.

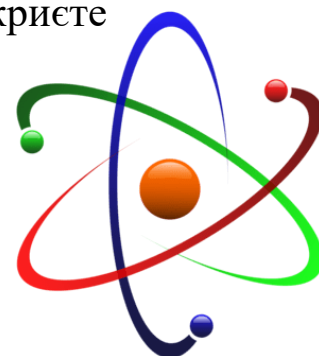
Чи знаєте ви, що наука оточує нас усюди? Зазирніть у цю книгу, щоб дізнатися як працюють легені, чому тане морозиво, як перетравлюється ваш обід та багато іншого.

Стюарт, К. Дивовижні атоми та хаос матерії. Вражаючі наукові факти і понад 30 цікавих експериментів / К. Стюарт ; пер. з англ. О. М. Чмовж. – Харків : Талант : Юнісофт, 2020. – 80 с. : іл.

Ця книга – перший крок у захопливий світ науки! Ви зможете перетворити звичайні речі на неймовірні експерименти: створити власний компас, дослідити гірські породи як справжній геолог, змусити вивергатися вулкан у себе на столі або спостерігати за дощем у склянці.

Кожна сторінка відкриває цікаві факти та допомагає розкрити науковий потенціал. Хто знає, можливо, саме ви відкриєте новий талант і станете справжнім вченим!

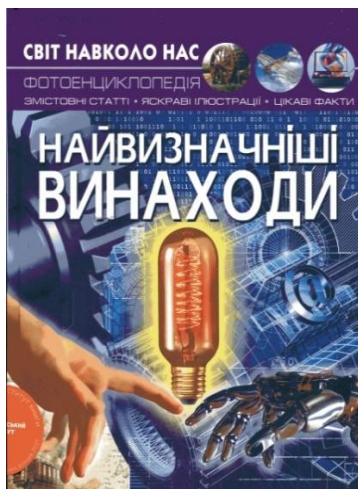

Тужигов, А. Коротка історія технологій, або Як зрозуміти свій гаджет / А. Тужигов ; іл. Н. Сойко. – Чернівці : Книги-XXI : Чорні вівці, 2018. – 112 с. : іл.

Для більшості з нас смартфон – це «чорна скринька», що творить дива. Ця книга розкриє секрети роботи гаджетів та пояснить, як сучасні технології – від штучного інтелекту та нейроінтерфейсів до «розумних» будинків і інтернету – вирости з прагнення людства

спростити життя.

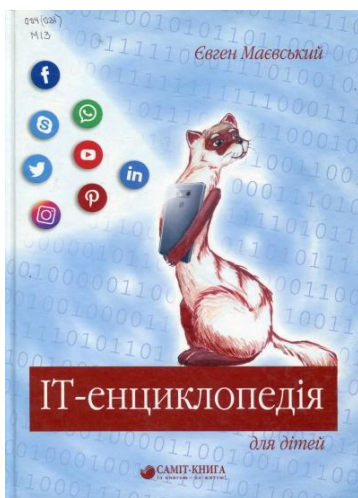

Турбаніст, Д. Світ навколо нас. Найвидатніші винаходи. Змістові статті, яскраві ілюстрації, цікаві факти / Д. С. Турбаніст. – Київ : КРИСТАЛ БУК, 2021. – 48 с. : іл.

Пориньте у світ дивовижних відкриттів! Кожен розділ цієї книги присвячений одному з винаходів, які назавжди змінили історію людства. Яскраві ілюстрації та захопливі факти допоможуть вам значно поповнити вашу

скарбничку знань.

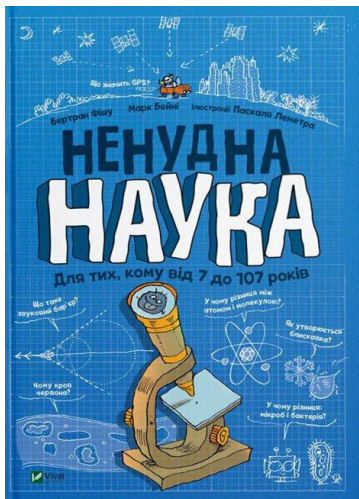
Для читачів середнього та старшого шкільного віку

Маєвський, Є. ІТ-енциклопедія для дітей / Є. Маєвський. – Київ : Самміт-Книга, 2020. – 264 с. : іл.

Ця книга – ваш провідник у світ комп'ютерів. Вона пояснить основні поняття, пов'язані з комп'ютерними науками, і покаже, як розвивалася ця галузь – від перших обчислювальних машин до технологій, якими ми користуємося щодня. Ви дізнаєтеся, як влаштовані та працюють комп'ютери, і як вони допомагають людям у

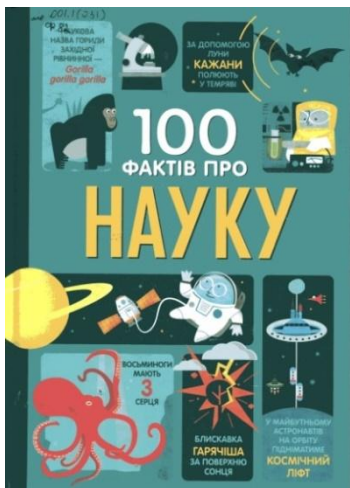
сучасному світі.

Фішу, Б. Ненудна наука. Для тих, кому від 7 до 107 років / Б. Фішу, М. Бейні ; пер. з фр. О. Ларікової ; худож. П. Леметр. – Харків : Віват, 2021. – 86 с. : іл.

Це видання допоможе тим, хто хоче дізнатися якомога більше про світ навколо і дасть відповіді на безліч складних питань із багатьох галузей науки: астрономії, фізики, природничих наук, технологій, історії...

Весела, цікава, зрозуміла – вона пояснює складні речі простою мовою, з гумором і без нудних термінів. У ній багато цікавих фактів, наочних прикладів і навіть дивовижних відкриттів, про які мало хто знає.

Фріт, А. 100 фактів про науку / А. Фріт, М. Лейсі, Д. Мартін, Дж. Мелмот ; пер. з англ. Г. Лелів ; іл. М. Федеріко, М. Хорхе. – Київ : Книголав, 2024. – 128 с. : іл.

Ця книга показує, що наука – це не щось складне чи далеке, а частина нашого повсякденного життя. Вона вчить бути уважними до світу навколо, адже саме з цього починаються наукові відкриття.

ЗМІСТ

РОЗДІЛИ:

■ Людина в дзеркалі природи	4
■ Світ природи навколо нас	8
■ Дивовижні перетворення
(цікава фізика й хімія)	17
■ Ненудна наука (за межами
можливого: світ людських досягнень)	22

